

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ
ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія економічних вчень»

загальна обов'язкова
за освітньо-професійною програмою «Туризм»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація»

Рекомендовано кафедрою Управління
та організації діяльності у сфері
цивільного захисту на 2024 - 2025
навчальний рік.

Протокол від «21» серпня 2024 року
№ 1 _____

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Історія економічних вчень»

2024 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни.

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Історія економічних вчень» спрямовані на формування у студентів комплексного наукового уявлення про закономірності еволюційного розвитку економіки різних цивілізацій та еволюцію економічних знань під впливом змін для розуміння генезису та закономірностей функціонування економічних систем. На методологічних засадах цивілізаційної парадигми розвитку суспільства сформувати сучасне економічне мислення та світоглядність студентів, забезпечити оволодіння знаннями та методами історичного аналізу економічних процесів.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння методами формування економічного складу мислення, певного світогляду, розуміння сутності і зв'язків між економічними процесами та явищами, забезпечує основи професійної економічної підготовки. Формування, на основі історико-економічних наукових знань, гуманітарні та професійні компетенції, сучасне економічне мислення та здатність використовувати історичний досвід людства в організації господарської діяльності суспільства.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Карпеко Надія Миколаївна, старший викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат наук з державного управління, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет викладача кафедри.
E-mail	karpeko@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- Організаційно-економічні механізми державного регулювання розвитку загальної середньої освіти в Україні. - Формування сучасних стандартів освіти у сфері цивільного захисту
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід теоретикометодологічних питань управлінської діяльності; - значний досвід проведення навчальних занять у вищій школі із застосуванням творчих форм роботи

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 901. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем

Мета якісне оволодіння студентами фундаментальними знаннями з історії економічних учень на основі системного вивчення процесу виникнення, поширення, розвитку, боротьби та зміни систем економічних поглядів, що дасть можливість сформувати адекватні наукові уявлення про взаємозв'язок економічної теорії та економічної практики.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	обов'язкова загальна
Рік підготовки	1-й
Семестр	2-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3,5
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	105
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	6 год.
- практичні заняття (годин)	2 год.
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види заняття (годин)	-
- самостійна робота (годин)	97 год.
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	

- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	Диф. залік
---	------------

Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: філософія.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Туризм», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
- проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	ПР14.
Дисциплінарні результати навчання	<i>абревіатура</i>
- використовувати історичний досвід організації господарського життя суспільства для аналізу процесів і явищ у сучасній економіці, прийняття управлінських рішень.	

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
-здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	K05.
Очікувані компетентності з дисципліни	<i>абревіатура</i>
-здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Тема 1.1. Предмет історії економічних вчень та його місце в системі наукових знань.

Методи вивчення історії економічних вчень. Основні етапи розвитку економічної науки. Мета і функції курсу історії економічних вчень. Економічна думка в країнах Стародавнього Сходу та Антична економічна думка.

Тема 1.2. Економічна думка середньовіччя.

Матеріальні передумови виникнення та особливості економічної думки доби феодалізму. Економічна думка середньовічного Сходу. Ефективність виробництва, її сутність і показники. Економічна думка феодальної Європи. Меркантилізм – перша в історії економічна школа.

Тема 1.3. Виникнення і розвиток класичної політичної економії.

Історичні передумови виникнення і загальна характеристика класичної політичної економії. Виникнення класичної політичної економії. Економічна школа фізіократів. Економічне вчення А. Сміта.

Тема 1.4. Еволюція класичної політичної економії у XIX ст.

Еволюція класичної політичної економії в Англії. Еволюція класичної політекономії у Франції та США. Відкрита критика ідей класичної політичної економії в Англії. Економічні погляди Дж. С. Мілля. Виникнення дрібновласницьких економічних теорій у Франції.

Тема 1.5. Розвиток соціалістичних економічних ідей.

Соціалістичні утопічні вчення. Марксистське економічне вчення. Соціал-демократичні економічні концепції.

МОДУЛЬ 2.

Тема 2.1. Історична школа та соціальний напрям у політичній економії.

Передумови виникнення та методологічні особливості історичної школи. Ф. Ліст – засновник історичного методу дослідження в політичної економії. Основні ідеї представників старої історичної школи в Німеччині.

Тема 2.2. Маржиналізм – основний напрям в неокласичної економічній теорії.

Передумови виникнення та суть маржиналізму. Основні ідеї попередників маржиналізму. Австрійська школа граничної корисності.

Тема 2.3. Неокласична економічна теорія.

Методологічні основи неокласичної економічної теорії. Розвиток неокласичної економічної теорії. Кембриджська та американська школи. Математична школа в економічній теорії.

Тема 2.4. Математична школа в економічній теорії.

Передумови виникнення і сутність сучасних неоконсервативних економічних ідей. Теорія раціональних очікувань. Сучасний монетаризм. Теорія «економіки пропозицій», її суть і практичне значення.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Модуль 2.							
Тема 2.1. Історична школа та соціальний напрям у політичній економії.	13 год.	2 год.	-	-	11 год.	-	
Тема 2.2. Маржиналізм – основний напрям в неокласичної економічній теорії.	11 год.	-.	-	-	11 год.	-	
Тема 2.3. Неокласична економічна теорія.	11 год.	-	-	-	11 год.	-	
Тема 2.4. Математична школа в економічній теорії.	13 год.	-	2 год.	-	11 год.	-	
Разом за модулем 2	48 год.	2 год.	2 год.	-	44 год.	-	
Разом	105 год.	6 год.	2 год.	-	97 год.	-	

Теми практичних занять (*у разі потреби*)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теорія «економіки пропозиції», її суть і практичне значення.	2 год.
	Разом	2 год.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (*за наявності*)

1. Матеріальні передумови виникнення та особливості економічної думки доби феодалізму.
2. Меркантилізм – перша в історії економічна школа.
3. Економічна школа фізіократів.
4. Виникнення дрібновласницьких економічних теорій у Франції.
5. Марксистське економічне вчення.
6. Передумови виникнення та методологічні особливості історичної школи.
7. Теорія «економіки пропозиції», її суть і практичне значення.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЕКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЕКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	
0–34	F	незадовільно

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі індивідуальне опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів

				за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	4	0	0
	семінарські та практичні заняття	0	0	0
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	1	40	40
Разом за модуль 1				40
Модуль 2	лекції	2	0	0
	семінарські та практичні заняття	2	5	10
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	1	40	40
Разом за модуль 2				50
Разом за поточний контроль				90
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				10
III. Підсумковий контроль Диф. залік				
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному та семінарському занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання завдань

практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – обидва питання розкриті в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлений звіт;

4 бали – обидва питання розкриті, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

3 бали – розкрито одне питання в повному обсязі, а друге питання розкрито частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки.

2 бали – обидва питання розкриті частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

1 бал - одне питання розкрито частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Модульний контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів) :

31-40 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання;

21-30 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

11-20 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві помилки;

6-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкрито зміст теоретичних питань;

1-5 бали – слабо володіє навчальним матеріалом, відповіді розмиті, допущено логічні помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом і не в змозі його викласти, не виявляє розуміння теоретичних питань.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення

останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Модуль 1.

1. Визначте основні відмінні риси предмета історії економічних вчень від предметів інших фундаментальних економічних наук.
2. Сформуйте зв'язки історії економічних вчень, економічної історії та економічної теорії.
3. Поясніть, чому саме Аристотель вважається першим мислителем, що здійснив спробу визначення вартості товару.
4. Дайте порівняльну характеристику економічним поглядам, що панували у країнах Стародавнього Сходу і античної Греції.
5. Визначте економічний зміст теорії "справедливої ціни" Ф.Аквінського. В чому полягає її значення?
6. Основні риси феодального господарства.
7. Визначте економічний зміст теорії "справедливої ціни" Ф.Аквінського. В чому полягає її значення?
8. Складіть порівняльну характеристику теорій соціально-економічного устрою суспільства Т.Мора і Т.Кампанели.
9. Основні центри стародавніх цивілізацій та характерні риси їх економічного розвитку. Проаналізувати постійні, змінні, середні та граничні витрати їх вплив на величину прибутку.
10. В чому вбачається специфіка економічної думки у Стародавньому Римі? Що лежить в основі розбіжностей поглядів на організацію рабської праці Катона та Варрона?
11. Найважливіші географічні відкриття кінця XV-XVI ст. Їх передумови і економічні наслідки.
12. Викладіть історичні особливості меркантилізму в Англії, Франції, Росії та Україні.
13. Дайте оцінку внеску В.Петті розвиток класичної політекономії.
14. Наскільки відповідає його тлумачення ренти і ціни землі сучасним поглядам на дані категорії?
15. Порівняйте теорії відтворення Ф.Кене і А.Сміта та розкрийте сутність виразу "догма Сміта".
16. Охарактеризуйте погляди П.Буагільбера на проблему ролі держави в економічній Системі суспільства.

17. Що таке меркантилізм? Які історичні передумови зумовили його виникнення? В чому полягає відмінність між меркантилізмом як політикою і економічним вченням?

18. Сформулюйте кількісну теорію грошей, що виникла в концепціях меркантилізму. Які ідеї меркантилістів набули важливого значення за межами епохи, в якій формувалась і розвивалась доктрина меркантилізму?

19. Проаналізуйте, як змінювались погляди на сутність вартості в межах ранньої класичної політекономії.

20. Особливості процесу первісного нагромадження капіталу у провідних країнах світу - Англії, Нідерландах, Франції, Німеччини, США.

21. Які соціально-економічні передумови зародження класичної політекономії? Охарактеризуйте протилежну сутність і спрямованість принципів протекціонізму.

22. Виділіть критерії періодизації еволюції класичної школи, що зустрічаються в сучасній економічній теорії.

23. Дайте оцінку висловлюванням Д.Рікардо про тенденцію заробітної плати та прибутку до зниження в умовах вільної конкуренції.

24. Складіть порівняльну характеристику поглядів В.Петті та Д.Рікардо на проблеми земельної ренти. Чим зумовлене положення Д.Рікардо про те, що "рента не є складовою частиною ціни товарів"?

25. Дайте оцінку теорій капіталу, що відносяться до ранньої та зрілої класичної політичної економії.

26. Обґрунтуйте погляди Ж.Прудона на сутність власності. В чому полягає значення даної концепції?

27. Дайте оцінку творчості Ш.Сімонді як критика економічної ортодоксії класичної школи.

28. В чому сутність і основні положення "закону Сея"? Обґрунтуйте, використовуючи логіку автора, вираз "Пропозиція породжує свій власний попит".

29. Розкрийте загальні положення теорії трьох факторів виробництва Ж.Б.Сея і витрат виробництва Т.Мальтуса. Чи правомірне тлумачення Ж.Б.Сея походження доходів підприємця?

30. Проаналізуйте, як змінювалися погляди на джерела диференційної ренти в межах класичної політекономії.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю №2

1. Які методологічні принципи використовували у своїх економічних концепціях ранні та пізні каноністи? Наведіть приклади історичної аналогії в тоталітарних державах ХХ століття.
2. Які методологічні принципи використовували у своїх економічних концепціях ранні та пізні каноністи? Наведіть приклади історичної аналогії в тоталітарних державах ХХ століття.
3. Порівняйте тлумачення основних економічних категорій в періоди раннього і пізнього канонізму. Як вони формулюються в сучасній економічній літературі?
4. Передумови промислової революції. Промисловий переворот, його джерела, напрямки, та соціально-економічні наслідки.
5. Буржуазні революції в Європі та США. Їх економічні та фінансові програми.
6. Особливості процесу первісного нагромадження капіталу у провідних країнах світу - Англії, Нідерландах, Франції, Німеччини, США.
7. Становлення та розвиток мануфактурного виробництва в Європі.
8. Проаналізувати причини виникнення товарного виробництва. Етапи його розвитку.
9. Буржуазні революції в Європі та США. Їх економічні та фінансові програми.
10. Дати оцінку типів організації господарчих систем: натуральне і товарне господарство.
11. Передумови промислової революції. Промисловий переворот, його джерела, напрямки, та соціально-економічні наслідки.
12. Проаналізувати багатоманітність форм власності в сучасній економіці.
13. Дати оцінку сутності ринку. Визначити умови його виникнення.
14. Проаналізувати еволюцію економічних систем та їх типи.
15. Проаналізувати виникнення та основні етапи розвитку економічної науки.
16. Визначити економічні потреби їх рівні. Обґрунтувати роль потреб у розвитку суспільного виробництва.

17. Які основні ідеї книги Т.Мальтуса "Дослідження про закон народонаселення" і в чому їх значення для економічної науки? Визначте, який із законів, відкритих автором даної роботи став одним із основних постулатів сучасної мікроекономіки?

18. З'ясуйте, в чому полягає взаємозв'язок "закону спадної родючості землі" і "залізного закону заробітної плати" Т.Мальтуса.

19. Поясніть, в чому полягає "революційний переворот" в економічній науці, здійснений К.Марксом?

20. Поясніть, що сприяло "маржиналістській революції" в економічній науці і в чому полягає її зміст?

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань(оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів).

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9-8 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

7-6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу; 4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу; 3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити 15 звітній матеріал.

Підсумковий контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційованого заліку оцінюються по поточному контролю.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на plagiat, есе – 70 %.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Бодров В.Г., Кредисов А.І., Леоненко П.М. Соціальне ринкове господарство. – К.: Либідь, 1995.
2. Горкіна Л. Нариси з історії політекономії в Україні: Остання третина XIX – перша третина ХХ ст. – К.: Наукова думка, 1994.
3. Злупко С.М. Історія економічної теорії: Підручник/ С.М. Злупко. - 2-ге вид., випр. і доп.. - К.: Знання, 2005. - 719 с.
4. Історія економіки та економічної думки: від ранніх цивілізацій до початку ХХ ст.: навчальний посібник/ за ред. В.В. Козюка, Л.А. Родіонової. - К.: Знання України, 2011. - 566 с.
5. Історія економіки та економічної думки: ХХ - початок ХХІ ст.: навчальний посібник/ за ред. В.В. Козюка, Л.А. Родіонової. - К.: Знання України, 2011. - 528 с.
6. Історія економічних вчень: навчальний посібник/ А. М. Ващишин [та ін.] ; ред. А. М. Ващишин. - Львів: Новий світ-2000, 2011. - 436 с.. - (Вища освіта в Україні)
7. Історія економічних учень: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни/ Л.Я. Корнійчук, Г.Ю. Кирилова, Н.О. Татаренко, С.Б. Погорєлов. - К.: КНЕУ, 2002. - 248 с.
8. Історія економічних учень: Підручник. У 2 ч./ За ред. В.Д. Базилевича. - 3-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2006 - Ч. 2/ В. Д. Базилевич. - 2006. - 575 с.
9. Історія економічних учень: Підручник. У 2 ч./ За ред. В.Д. Базилевича. - 3-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2006 - Ч. 1/ В. Д. Базилевич, Н.

I. Гражевська. - 2006. - 582 с.

10. Історія економічних учень: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2004. - 1300 с. - (Класичний університетський підручник)

11. Історія економічних учень: хрестоматія: навчальний посібник/ за ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2011. - 1198 с.

12. Історія економічної думки: Навчально-методичний посібник для студентів економічних спеціальностей/ Укладачі Н.К. Болгарова, Т.І. Побережець, М.П. Талавиря. - Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2009. - 199 с.

13. Мазурок П. Історія економічних учень у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник/ Петро Мазурок,. - 2-ге вид., стереотип.. - К.: Знання, 2006. - 477 с.

14. Лісовицький В.М. Історія економічних вченъ: Навчальний посібник/ В.М. Лісовицький. - К.: ЦУЛ, 2004. - 220 с.

15. Шевченко О.О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії: навчальний посібник/ О. О. Шевченко. - К.: Центр учебової літератури, 2012. - 288 с.

16. Сучасні економічні теорії: 2-ге вид. перероб та доп. Навч. посіб. для самостійної підготовки до курсового та комплексного державного екзамену з економічної теорії / Н. П. Мацелюх, І.А. Максименко, М.М. Теліщук та ін.. - К. "Центр учебової літератури", 2015.

17. Юхименко П.І. Історія економіки та економічної думки: підручник/ П. І. Юхименко, П. М. Леоненко. - К.: Знання, 2011. - 646 с.

Розробник:

старший викладач

кафедри управління та організації діяльності

у сфері цивільного захисту

к. н. держ. упр., доцент

Надія Карпеко